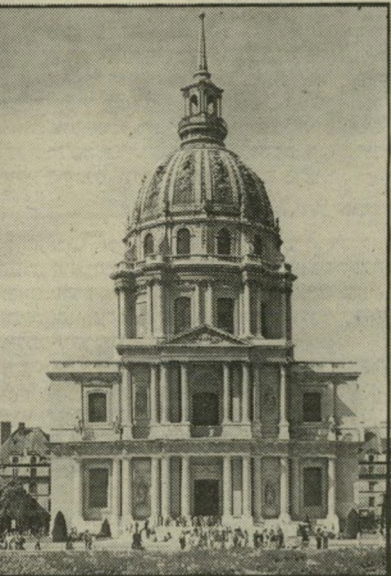

בירת אוסטרליה, ויין (כך קוראים האוסטרלים לבירתם, בגרמנית) ולפאריס, בירת צרפת, פארי (כך קוראים הצרפתים לבירתם, בצרפתית).

עובדות רמת־גניות

על 5000 הדולרים ששילם קואו-פרטיב דן (העולם הזה 21.8).

פרשה" שלא היתה, תוך יצירת רוב מהומה על לא מאומה, משיך העולם הזה והעיתונאי יאיר

בירת צרפת (קבר נפוליאון)
פאריז פאריס!

קוטלר לעיריית רמת־גן, לראשה ולי בקשר עם קואופרטיב דן. העובדה כי הפרשה"שלא־היתה נסמכת על כרטיזרנגולת של אייבנה פשוטה (בדן) אינה מפריעה להעולם הזה לנפח עובדות ולתת להן פרשנות מעוותת, המוציאה דברים מהקשרם, באופן שהם יוצרים מצג־שווא ולעיתים שיקרי. לכן ראוי להביא לפני הקורא את העובדות הבאות:

● תצלום השער מציג את ראש עיריית רמת־גן וכוורת. מארקס שחורים בגרמניה" ומתחתיה "תרומה מסתורית לראש עיריית רמת־גן". באלה יש לפחות משום הטעיה רבתי: ראש העיריה (כמו גם העיריה וקרן רמת־גן) לא קיבל כל תרומה מדן. ולכן כותרת זו היא שיקרית. יתרה מזו: טענה זו גם לא כלולה במאמר שאותו מתיימרת הכותרת לשקף. אין זאת אלא שיצר הסנסציה השכיח מכס העובדה כי אתם מתיימרים לרווח אמת. קיומם או אי־קיומם של מארקס — ככל צבע שהוא — בגרמניה — אתם קושרים לדן בלבד.

● אכן ביקשתי תרומה מדן לקרן רמת־גן כאשר זו תקום, ואין כל פסול בכך. מטרת הקרן חיוביות ביותר ובהן קידום החינוך, התרבות, הספורט והנוער ברמת־גן. התרומה, אני מקווה, תיתן כאשר תושלם הקמת הקרן.

● במקביל, וללא כל קשר, ביקשתי כי דן תפרסם מודעות בעיתון המקומי רמת־גן שלנו. אותו מוציאה לאור פורז. שאין לה קשר לעיריה. גם בכך אין פסול, שכן עיתון מקומי — כל עיתון מקומי — תורם לקידום תחושת השייכות המקור מית לתושבים ובכך הפצה כל רשות מקומית.

● בדן נרשם תשלום זה, כנראה בטעות או אייבנה, כ"תרומה". על אייבנה או טעות זו בנה קוטלר תאוריה רבת־קומות, אך משוללת יסוד. הדרך שבה הציג קוטלר את הדברים גרמה לעיריית רמת־גן ולראשה עוול.

אבי אבנית, עוזר לראש־העיריה, רמת־גן

● יאיר קוטלר משיב: אבי אבנית מאשר כי ביקש תרומות מדן למקומון כדי שיפא, ירוסם וישבח את הבוס שלו. ראש עיריית רמת־גן, אורי עמית, על חשבון משלמי־המיסים המסבסדים את הקואופרטיב. אין במכתבו אפילו הכחשה אחת על גילויי העולם הזה, הנחקרים עתה, בהשאיות, עלי־תי קצינים מהיחידה הארצית לחקירות הונאה.

ראשי דן חזרו והדגישו כי מתיימרים אבי־נית דרש את התרומה לקרן רמת־גן. שלא היתה קיימת בינואר 85. ועדיין אינה קיימת היום.

(המשך מעמוד 3)
הכות האלמנטרית לתגובה, הניטלת ממי שאינו בין החיים, רואים אתם, משום מה, לעשות בה מנוף.

כקורא נאמן, הריני מציע: רדו מן העניין הזה. שמואל בכר, תל־אביב

כל אחד והרשימה שלו

על תשדיר־השרות, הממליץ להכין רשימות־קניות (העולם הזה 21.8).

אני ישראלית החייה בלוס־אנג'לס והמבלה עתה חופשת־מולדת בארץ. אני רואה מרי ערב את אורי לוי בטלוויזיה ואני חייבת לומר שבאמריקה זה לא היה עובר. שם המיכר כל־יך עצום, ששום רשימה אינה יכולה לעצור קניות. כאחת המודעות לשפתונים, למשל, שהופיעה לאחרונה, בירחון־נשים אמריקאי הוצעו 41 גוונים של רודר, 29 גוונים של אלמוג, 18 גוונים של ארום 17 גוונים של ארגמן.

או, לך תעשה לך רשימה עם מיכר שכוה. נעמה בהן, ירושלים

ברי תותחים ובלי קוואסים

עוד על קיצוצי תקציב־הביטחון בימיו של הנציב העליון הבריטי (העולם הזה 21.8).

זה כל מה שהקורא בן־נר יודע לספר על פלומר, שהשאר רק פלוגה אחת של מכוניות משוריניות בארץ? פלומר זה, שנראה כמו איזה כעל־אחוזות אנגלי מורקן, או כפי שתיאר אותו קצין מיטרה בריטי בויכוחותיו, "בינוני־קומה, בעל סנטר נסוג לאחור, פניו אדומות, שפמו עבות ומנוקול בעינו, לבוש חליפה כחולה, חובש מגבעת נוקשה עגלגלה ונושא בידו מיטריה הרוקה". פלומר זה ידע באמת חיסכון מה הוא.

כאשר הגיע ארצה, השבוע לפני 60 שנה (25 באוגוסט 1925), באה לקבל אותו, בתחנת־הרכבת בירושלים, פמליית־כבוד, שבראשה שני קוואסים (שרתים המחזיקים בידיהם מטות עם גולות־כסף כראשיהם והצועדים לפני המכונית כשהם מקרי שים כמטותיהם על הקרקע).

מה, נודעק הפילדמרשל, בארץ זו, שבה חי ישוע הנוצרי בעוני ובדלות, אתם רוצים לבזבז עליי שני מקבלי־משכורות מיותרים? הכיתה!

חיים אלסנדר, ירושלים

בית לאומי וטרופי

על מותו של נשיא גויאנה (העולם הזה 21.8).

מהעולם הזה וממורו תמרורים אני מצפה ריוק, אם כן, שמו של נשיא גויאנה המנוח איננו סתם פורבס כרנהאם, אלא לינדן פורבס סמפסון כרנהאם.

שנית, נכון שהיה חולה־סוכרת ושיכור מועד, אבל לא מכך הוא מת. אלא תוך כדי ניתוח בגריון. ושלישית, כאשר מוכריים את גויאנה, מן הד ראוי להזכיר את העובדה, שערכ מילחמת־העולם השנייה, כשהשוואה עמדה בשער והבריטים ביקשו להסיט את לחצם של יהודי גרמניה, אוסטרליה וצ'כוסלובקיה (שאז כבר היו תחת המגף הנאצי), הם הציעו התיישבות יהודית נרחבת כמושבם, שאז נקראה עיר גויאנה הבריטית.

מישלחת של הקונגרס היהודי העולמי יצאה למקום לבדוק את נתוניו ודחתה את ההצעה. גם בגלל מיקומו הטרופי (חמש מעלות צפונה לקר המשווה) וגם בגלל האפשרויות המישיקיות המוגבלות שלו (חקלאות חדר־מטעית, בעיקרה קני־סוכר).

רינה באום, חיפה

בירה בלי חוכמות

על עמאן, בירת ירדן (העולם הזה 21.8).

איפה ההגיון שלכם, איפה האם אתם קוראים לבירת מצריים אל־קאהיר? האם אתם קוראים לבירת סוריה דמשק (עם ש"ן כמו במילה שמש, ולא כמו במילה שעורה)? אז למה אתם קוראים לבירת ירדן, דרך קבע, עמאן (גם בגליון האחרון, בדיווח על ביקורו של המתווך האמריקאי ריצ'ארד מרפי שם)?

שם הבירה הזאת הוא בעברית רבת־עמון. ולקראת לה, בעברית, עמאן, היא התחכמת חסרת־טעם, הרי לפי אותו הגיון צריך לקרוא לווינה,

פירסמו ציור של מיכתבים שהוכרחו אלינו מתוכי בתי־הסוד. ועוד ועוד.
בקיצור: גליון רגיל של העולם הזה. נדמה לי שהוא הצדיק את הסיסמה "בלי מורא, בלי משוא־פנים".

ניצחון!

לא לפירסום!

יתכן כי הנכונות לשבור כל קשר־השתקה, הטבועה במהות העולם הזה, היא הגורמת לכך שאין שבועון זה אהוב על כל עמיתיו בעיתונות הישראלית.

דוגמה קטנה לכך ראינו בשבוע שעבר. העולם הזה ניצח במאבק מישפטי ממושך, שהתנהל בבית־הדין של בית־המשפט בירושלים. עקיבא נוף, מי שהיה ח"כ המרכז־החופשי־שיליכוד, הגיש נגדי קובלנה פלילית על לשון־הרע. הוא הפסיד בתביעה זו, כאשר השופטת וכסלר נתנה פסק־דין עקרוני שקבע כי אין להרשיע עורך־דיון, אלא אם כן הוכח שפעל בכוונה רעה. ואילו העולם הזה לא פעל בכוונה רעה.

היה זה פסק־דין עקרוני חשוב ביותר, שיש לו השלכות מרחיקות־לכת לגבי חופש־העיתונות בארץ, ויכולתו של עיתון למתוח ביקורת על איש־ציבור. אולם רק שלושה עיתונים (גרסולס פוסט, חדשות ועל המשמר) פירסמו את הדבר. כל שאר כלי־התיקשות התעלמו כליל מן האירוע המישפטי הזה.

על כך אמר אחד מעמיתיי: "מה אתה רוצה? אילו הפסדת במישפט, היו כל עיתוני ישראל מפרסמים את זה בעמודים הראשונים, והתמונה שלך היתה מתנוססת על מירקע הטלוויזיה". אפשר לכתוב מחקר מדעי מעניין על תיסמונת השינאה הזאת של מרבית כלי התיקשות, הממלכתיים והפרטיים, הישנים והחדשים, האמיתיים והחינמניים, להעולם הזה. אין ספק שטמונה בה מחמאה גדולה.

נמר של נייר

השבוע מלאה שנה למותו של דן עומר, ועדיין חסרנו מורגש מאוד כמערכת ובעיתון. לדן ולמדורו, נמר של נייר, היו שונאים רבים. כמה וכמה מבין הסופרים ואנשי־התרבות האחרים טענו שאינו צודק, שהוא תוקף בצורה שלוחת־סוס, שהביקורת שלו חריפה ו/או חדר צדית מדי.

אולם איש לא פיקפק ביושרו של דן עומר. הוא ביטא את רעיוניו הכנות. הוא היה שלם עם עצמו ועם השקפתו. ובעיקר: גם התקפותיו החריפות ביותר נבעו מאהבתו העמוקה לתרבות, לסיפרות ולשירה.

נמר של נייר הביא הרבה קוראים, שקודם לכן לא היה להם כל עניין בענייני תרבות וסיפרות, להתעניין בהם. הם קראו את מדורו, נהנו מסיגנון התקופני, ותוך כדי כך נמשכו אל היצירות שעליהן כתב. יתכן שרבים מהקוראים, האוהבים לגבש לעצמם ריעות משלהם, החליטו על סמך הביקורות — גם השליליות — לקרוא את היצירות בעצמם.

מאז מותו מורגש חסרונו לא רק בנוף הירושלמי אלא גם מעל עמודי העיתון. אני מרבה לחשוב עליו לאחרונה, וגם על החלל הריק שהוא השאיר אחריו. מתגבשות אצלנו תוכניות שונות, ואני מקווה שבזמן־מה יהיו בהעולם הזה כמה הפתעות בשטח זה.

דן עומר

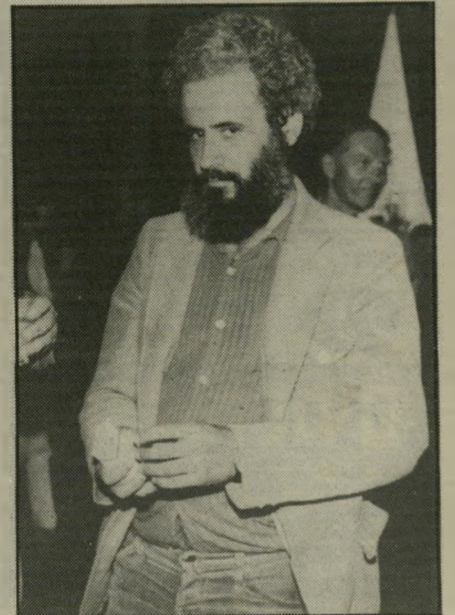
קואו פרטיב.

אחד האנשים המפורסמים ביותר במדינה פגש אותי השבוע במיקרה וקרא לעברי. שמע, כיליתי את חצי הלילה בקריאת הגליון האחרון של העולם הזה. איך אתם עושים את זה אחרי כל־יך הרבה שנים? יש כל מיני עיתונים חדשים, כל מיני אופנות חדשות, והעולם הזה נשאר כמו שהיה תמיד!

אני מניח שהוא התכוון, במיוחד, לשתי כתבות־השער של הגליון האחרון: החקירה על המתרחש בתוכני קואופרטיב דן, והכתבה על החוטף המדומה, מישל כוחבוט. שנהרג במידרף מישטרתי.

בפרשת דן שברנו קשר־שתיקה ממושך של כל כלי־התיקשות. הקשור אלי בעובדה שדן הוא מפרסם גדול.

קשר זה נמשך גם השבוע, אחרי שהעולם הזה כבר פוצץ את הפרשה. קשה להאמין, אך זוהי עובדה: הטלוויזיה סירבה לדווח על

דן עומר
מתוך אהבה

הגילויים, ואף עיתון אחד בארץ — מלבד מעריב — לא הזכיר אף במילה אחת את הגילויים. שהרעישו את הקואופרטיב ואת עיריית רמת־גן, והיכו גלים כמעגלים מתרחבים. כמה מאנשי האופוזיציה בדן ערכו מסיבת עיתונאים בעיקבות הגילויים שלנו. נציגים של ארבעה עיתונים נכחו, אך מלבד מעריב, איש מהם לא הזכיר אף במילה אחת את עצם קיום המסיבה ואת אשר דובר בה. חוץ מחדשות — שפשוט העלים לחלוטין שהסקופ פורסם בהעולם הזה.

סמכת שגם ב־1985, כמו ב־1955, אפשר לקיים בארץ קשר־השתקה מלא או כמעט־מלא. העולם הזה קיים כדי למנוע זאת.

בפרשת כוחבוט מתחנו ביקורת קשה ועניינית על התנהגות המישטר, וקבענו שלא היה כל צורך להרוג את האיש. באותו הגליון הבאנו את דבריה של לאה אמיצי, אשתו של איש־העסקים שהוחשר עליידי כולבוטק בשידול לזנות. נתנו את זכות־הדיבור למאיר פעיל, שהביע את דעתו על פרשת תת־אלוף יצחק מרדכי, שלא תאמה את דעתנו.